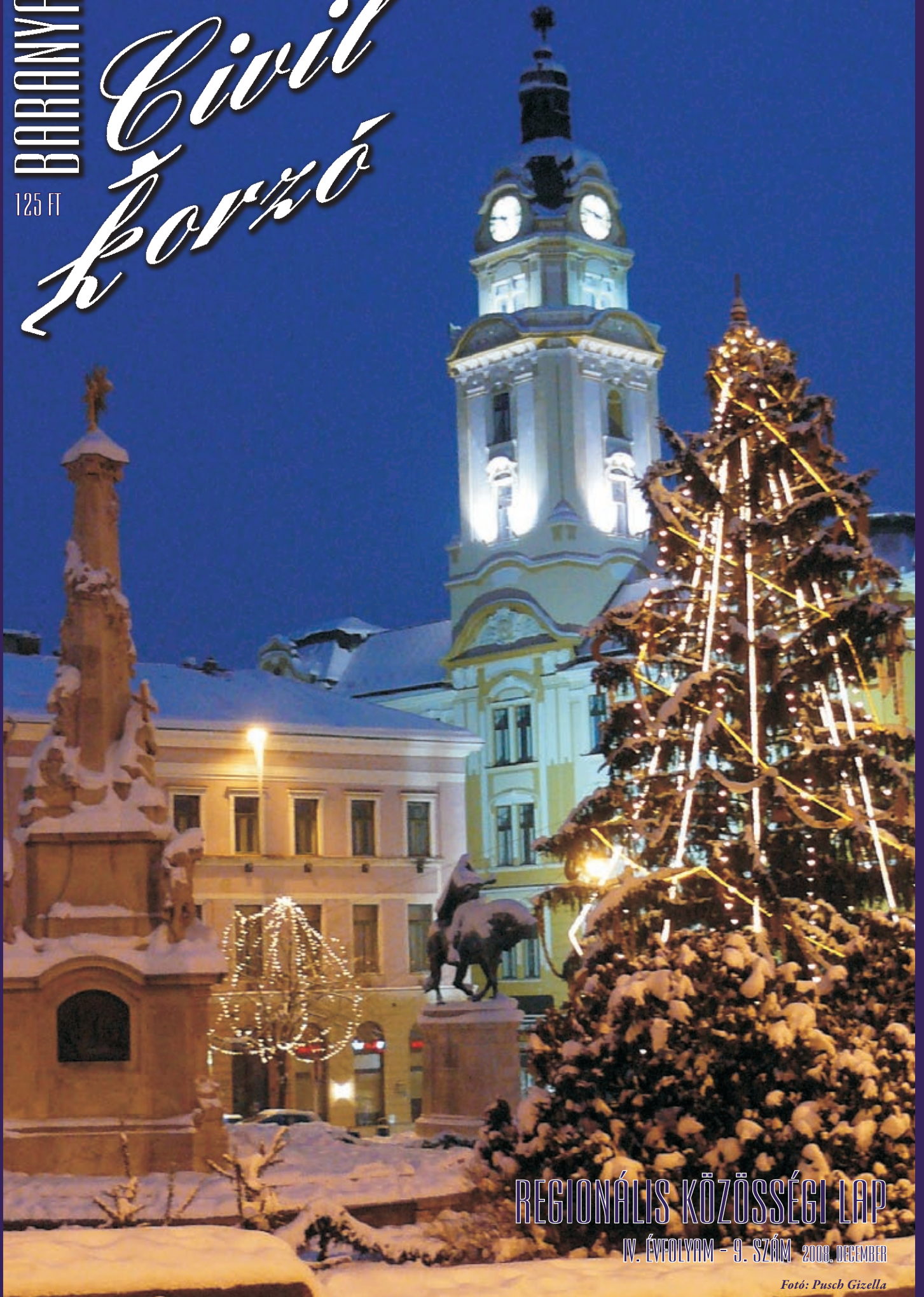

BARANYAI

125 FT

Civil Korzó

REGIONÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

IV. ÉVFOLYAM - 9. SZÁM 2008. DECEMBER

Fotó: Pusch Gizella

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA DECEMBERI PROGRAMJA

KIÁLLÍTÁS

GEBAUER GALÉRA

- 2008. december 5-én 17.30 órákor nyílik az **Alkotó Pedagógusok Képzőművészeti Műhelyének 30. jubileumi kiállítása**. A tárlatot megnyitja Dr. Koltai Dénes a PTE Felnőttképzési és Emberi Erőforrás Fejlesztési Karának dékánja. A kiállítás megtekinthető 2009. január 5-ig.

HALÁSZ REZSŐ GALÉRA

- 2008. december 2-án 18 órákor nyílik az **Örökifjak – a Magyar Fotóművészek Szövetsége SENIOR Alkotócsoportjának kiállítása**. Megtekinthető 2009. január 5-ig.

A kiállítások megtekinthetők hétköznaponként 9-19-ig

HAVI PROGRAM

December 2-án, kedden 14 órákor
Vöröskereszt Véradó ünnepség

December 2-án, kedden 17 órákor
„Üzenet – Angyalság”
Szakácsné Kozári Piroska mutatja be legújabb novelláskötetét. Háziasszony: Dr. Véghné Török Klára; Közreműködik: *Dévényi Ildikó* – színművész; *Erdélyi Zoltán* – hegedűművész, *Janzsó Ildikó* – gordonka

December 5-én, pénteken 9-15 óráig
„Szólj hozzá!” – tréning fiataloknak
A BARANYA IFJÚSÁGÁÉRT NONPROFIT KFT rendezvénye

December 5-én, pénteken 18-19 óráig
A Lengyel Kisebbségi Önkormányzat nyílt napja

December 6-án, szombaton 15 órákor
Fenyőünnepély: Gyed Moroz és Sznyegorocsk megajándékozzák a gyerekeket
A PÉCSI MAGYAR-OROSZ TÁRSASÁG karácsonyi ünnepsége

December 7-én, vasárnap 18 órákor az Evangélikus templomban (Dischka Gy. u. 4-6)

Zenei áhítat – a Pécsi Kamarakórus koncertje

Műsoron: Kodály, Schubert, Brahms, Schütz művei. *Vezényel: Tillai Aurél*
A belépés díjtalan.

December 9-én, kedden 18 órákor

Horváth Zoltán: Fekete golyák állományvizsgálata Belső-Somogyban 1984-2008 között. A mindenki által közismert fehér golya rejtőzködő, ritkán szem elé kerülő rokona a fekete golya. Róluk tudhatunk meg sok érdekességet.

A MAGYAR MADÁRTANI ÉS TERMÉSZETVÉDELMI EGYESÜLET rendezvénye

December 9-én, kedden 18 órákor

Pécs ősszel – nyílt fotópályázat a régió fotósai számára. (Ködös, esős, havas, őszi napfényes képeket várnak)
MECSEKI FOTÓKLUB

December 10-én, szerdán 17 órákor

SANSZ Filmklub
További információ: Esélyek Háza 72/210-794

Az élet nélkülem
színes magyarul beszélő kanadai-spanyol film-dráma
12 éven aluliaknak számára nagykorú felügyelete mellett ajánlott
Rendező: Isabel Coixet

December 12-én, pénteken 19 órákor

EBU Karácsonyi Hangverseny a Bazilikában
Fellépnek: Bartók Béla Férfikar, Pécsi Kamarakórus, UniCum Laude Énekegyüttes
A koncertet a Magyar Rádió rögzíti.

December 13-án, szombaton 16.45 órákor

A szabadkai **Pro Musica Kamarakórus ad koncertet** a Bazilikában a Pécsi Kamarakórus vendégeként.
Felcsendülnek többek közt Mozart, Schütz, Mendelssohn, Caldara művei.
Közreműködik: a szabadkai Szent Teréz székesegyház Szent Teréz Kamarazenekara.
Vezényel: Paskó Csaba

December 13-án, szombaton 14-18 óráig

Mikkamakka játszótér

December 16-án, kedden 17.30 órákor

Karácsonyi piknik
A BASTEI Egyesület rendezvénye

December 16-án, kedden 18 órákor

Klub-események képeinek vetítése, karácsonyi borozás
MECSEKI FOTÓKLUB

December 17-én, szerdán 15 órákor

VERSMONDÓ PEDAGÓGUSOK MŰHELYE
Vezeti: Súlyom Katalin, Jászai-díjas művész

December 17-én, szerdán 17 órákor

Pikkujoulu – Kiskarácsony kicsiknek és nagyoknak
A PÉCSI MAGYAR-FINN TÁRSASÁG rendezvénye

December 18-án, csütörtökön 19 órákor

A Pécsi Kamarakórus karácsonyi ünnepsége

December 19-én, pénteken 15.30 órákor

A Nyugdíjas Pedagógusok Barátság Kórusának karácsonyi ünnepsége

ÁLLANDÓ PROGRAMOK

Minden hétfőn 15.00 órákor

A Pécsi Nyugdíjas Pedagógusok BARÁTSÁG KÓRUSÁNAK próbái
Karnagy: *Gálfiné Magyar Ibolya*

Minden hétfőn és csütörtökön 19 órákor

PÉCSI KAMARAKÓRUS próbái
Karnagy: *Tillai Aurél*, Liszt-díjas karnagy

Minden kedden 18.30 órákor

MECSEKI FOTÓKLUB

Minden hónap első keddjén 15 órákor

ÖRÖKIFJÚ NYUGDÍJASOK Klubja

Kéthetente (páratlan) keddenként 16 órákor

BARANYA FOLT foltvarró kör foglalkozása

Minden szerdán 16 órákor

KÉPZŐMŰVÉSZETI ALKOTÓ MŰHELY foglalkozása
Vezeti: Miklya Gábor, szobrászművész

Minden szerdán 18 órákor

FOTÓS TANFOLYAM (Barbakán fotóiskola)
Vezeti: Dékány Zsolt, fényképész

Minden csütörtökön 17-19 óráig

JÓGA

Minden pénteken 15 órákor

FÜSTI-MOLNÁR ÉVA SZÍNI STÚDIÓ
Vezeti: Füstí-Molnár Éva, Jászai-díjas művész

Minden pénteken 16.30 órákor (első óra október 3-án)

FINN TANFOLYAM haladóknak
Vezeti: Anja Haaparanta, lektor

Minden pénteken 18 órákor

REPÜLŐ-KLUB
A BM Repülő és Ejtőernyős Klub Vitorlázó-repülő Szakosztályának szervezésében

Minden pénteken 16.30 órákor

FINN TANFOLYAM haladóknak
Vezeti: Anja Haaparanta, lektor

Ezúton hívjuk fel figyelmüket, hogy a Civil Közösségek Háza
2008. december 20-tól 2009. január 4-ig zárva tart.

Boldog Ünnepeket kívánunk!

7624 Pécs, Szent István tér 17.

Telefon: +36-72/215-543

Telefon/Fax: +36-72/315 679

E-mail: nevhaz@t-online.hu

TARTALOM

CIVIL HÍREK

Az NCA törvény módosításairól 4

KÖZELRŐL

Hiánypótló kötet a digitális kultúráról 5

SZERINTEM

A pazarlásról 6

KULTÚRA

Sansz Filmklub 7

HATÁRTALANUL

Magyar vagyok, nem éhes! I. 8

KIÁLLÍTÁS

Babák felvidéki viseletekben 12

EU TIPPEK

Az Új Magyarország Vidékfejlesztési Programról 14

PÁLYÁZATI AJÁNLÓ 16

A lap megjelenését

támogatja:

Pécs Megyei Jogú Város

Önkormányzata

Nemzeti Civil Alapprogram

Nemzeti Kulturális Alap

Szociális és Munkaügyi

Minisztérium –

Társadalmi Párbeszéd és

Civil Kapcsolatok Főosztály

ISSN: 1787972-8

„A kapcsolataikban gazdagabb, színesebb egyénekből, közösségekből álló társadalom feltétlenül emberibb hely a benne élők számára” (Dr. Cziike Klára)

Gondolatok az önkéntességről az Önkéntesek Nemzetközi Napja apropóján

A korai kereszténység idején a jótékonykodás és könyörületesség a kereszténység eszméiből fakadó felebaráti szereteten alapult. A középkorra jellemző mélyen vallásos légkör kihatott az élet minden területére, így a jótékonykodásra is. A feudalizmus korában a céhek voltak a szervezett önkéntes tevékenység fő színterei. Bár a politika több alkalommal megakasztotta az önkéntes szerveződések működését, egy-egy felszabadultabb politikai korszak jótékony hatással volt a „civiliségre”. Az önkéntes szerveződések ilyenkor mindig új lendületet kaptak, és lehetőség nyílt egyéni és közösségi célok megvalósulására.

Érdekes megfigyelni, hogy az önkéntesség jelentéstartalma és formái a társadalmi körülményekkel együtt folyamatosan változnak. Ez annak ellenére igaz, hogy az önkéntesség a különböző alapokon szerveződő társadalmak természetes velejárója, segítője; motivációs hátterében a szolidaritás mint emberi alapérték nevezhető meg, illetve megjelenése és megítélése egy adott társadalomban a történelmi helyzetek, a politika, a vallás és a kultúra függvénye.

Nemzetközi és belföldi tapasztalatok és kutatások szerint napjainkban az önkéntesség egyaránt érint szélesebb korosztályokat és társadalmi rétegeket, a társadalom különböző szintjein kiemelten fontos szerepet tölt be. Akár a hid szerepének betöltésére is alkalmas lehet a különböző generációk között, hiszen közelebb hozhatja egymáshoz az időseket és a fiatalokat, a különböző etnikai csoportokat: az egészségeseket és fogyatékkal élőket, mindazokat, akik között most, a magyar társadalomban nagy szakadék tátong.

Önkéntesség? Számomra ez a fogalom az egyénből kiinduló cselekvési szándékot jelent

egy ügyért, egy közösségért, egy másik emberért és saját magáért. Az utóbbi években sokan tettek egyének és szervezetek azért, hogy terjesszék az önkéntesség kultúráját, és annak elfogadását. Magyarországon jelenleg 9 nagyvárosban működnek önkéntes központok, melyek célja az önkéntesség kultúrájának terjesztése, valamint a hazai társadalmi környezet pozitív befolyásolása az önkéntesség elfogadása érdekében. Hiszünk abban, hogy a közösségi kezdeményezéseket továbbra is fejleszteni kell ahhoz, hogy valóban jelentős társadalmi változást hozzanak létre.

Hiszen már Bibó István is felhívta a figyelmet arra, hogy az alkati vonások, a nemzeti jellegzetességek tudatosításánál is fontosabb azt nyomatékosítani egy közösségben, hogy mennyi eredményt hozhat ki egy közösségből a valóság helyes érzékelése, a tehetetlenség, a hazugság és a félelmek zárt köréből való kitorés, a feladatok vállalása, az értük való helytállás, a közös erőfeszítés és a közösségi teljesítmény.

A fentiek szellemében úgy gondolom, igazán példaértékűvé nőheti ki magát az Pécs2010 Európa Kulturális Főváros projekt önkéntes mozgalma, hiszen eddig több mint 300 regisztrált önkéntes és több civil kezdeményezés fejezte ki a program iránti elkötelezettségét. Reményeink szerint a mozgalom tovább bővül, és 2010 után is folytatja Pécs városáért végzett önzetlen segítségét, támogatását.

Knyihár Éva

Pécsi Önkéntes Központ

BARANYAI Civil Korzó

IMPRESSZUM

Baranyai közösségi lap

Megjelenik havonta

Kiadja: a Nevelők Háza Egyesület (7624 Pécs, Szent István tér 17.)

Felelős kiadó: Vincze Csilla

Főszerkesztő: Hajnal Zsolt

Szerkesztőség: 7624 Pécs, Szent István tér 17.

Telefon: (72) 215-543 • Telefon/fax: (72) 315-679

Web: www.civilhaz-pecs.hu, E-mail: civilkorzo@civilhaz-pecs.hu

Munkatársak: Fenyvesi Kristóf, Hajnal Zsófia, dr. Kanizsai Péter,

Megyesi-Schwartz Éva, Prucsiné Fűri Ildikó, Pusch Gizella, Tálós András

Tördelés, nyomdai előkészítés:

Edenscript Kft. e.graphic stúdiója – 72/227-350 – 30/500-84-13

www.edenscript.hu • info@edenscript.hu

Nyomdai munkálatok: Bornus Nyomda, Pécs

Nyilvántartásba vételi szám: 2.9.1/1037-1/2005

ISSN 1787-9728

Az NCA törvény módosításairól

December 1-jén az Országgyűlés elfogadta az NCA törvény módosítását. A teljesség igénye nélkül egy rövid kivonattal szeretnénk felhívni a figyelmet a változásokra, melyek egy része jelentős befolyást gyakorolhat a közelgő NCA választásokra.

Az NCA célja a „klasszikus” civil szervezetek támogatása. Az Alapprogram több mint 4 éves működése azt igazolta, hogy a kedvezményezettek körét módosítani, illetve a szabályokat pontosítani kell.

A kedvezményezettek köréből ki kell szűrni azokat a szervezettípusokat, amelyeknek támogatása nem egyeztethető össze az Alapprogram szellemiségével. Az NCA törvény által meghatározott kedvezményezetti körben ugyanis vannak olyan szervezetek, amelyek a törvényben rögzített normatív feltételeknek megfelelnek ugyan, támogatásuk azonban ellenkezik az Alapprogram támogatási céljával. Ilyen szervezeteknek tekinthetők a gazdasági érdek-képviselői tevékenységet ellátó szervezetek. A Javaslat értelmében a munkaadói és munkavállalói érdekképviselők mellett a létesítő okirat szerint gazdasági érdek-képviselői tevékenységet is ellátó szervezetek nem minősülnek civil szervezetnek, így támogatást sem igényelhetnek az Alapprogramból.

Az NCA törvény preambuluma megfogalmazza, hogy az NCA pártpolitikától mentes forrás kíván lenni. Erre tekintettel az Alapprogram függetlenségének biztosítása érdekében indokolt a pártok által létrehozott civil szervezetek támogatási lehetőségének megszüntetése.

A Javaslat az értelmező rendelkezések között kimondja, hogy a törvény alkalmazásában nem minősül civil szervezetnek a pártok által alapított alapítvány és a párt részvételével létrehozott társadalmi szervezet.

Az NCA törvény 3. §-ának (3) bekezdése szerint nem jogosult az Alapprogram működési támogatására az a civil szervezet, amely a tárgyévben a költségvetési törvény alapján közvetlenül, nevesítve részesül működési támogatásban a központi költségvetésből.

Ezt a rendelkezést pontosítja a Javaslat aszerint, hogy az a civil szervezet nem jogosult működési támogatásra, amely a tárgyévben a költségvetési törvény alapján nevesítve részesül támogatásban, és a támogatást az erről szóló támogatási szerződés szerint működési célra kapja.

A Javaslatban a felülvizsgálati rendszer átalakításra kerül. A kifogásokat a döntés

közzétételétől számított 30 napon belül lehet benyújtani. A miniszternek a kifogás benyújtását követően 30 nap áll rendelkezésére, hogy a Tanácsot felhívja a jogszabálysértés megszüntetésére. Amennyiben a Tanács a felhívásnak nem tesz eleget, a miniszter a jogszabálysértő döntést megsemmisíti.

A civil szervezet által benyújtott, támogatás felhasználásáról szóló beszámoló tárgyában hozott kollégiumi döntés ellen a Tanács tagja, a döntést hozó Kollégium tagja, illetve a beszámolót benyújtó civil szervezet a döntés közzétételétől számított 30 napon belül nyújthat be kifogást a Tanácshoz.

Míg a miniszter a Tanács döntését törvényességi szempontból vizsgálja meg, a Tanács jogosult a Kollégium döntését megvizsgálni abból a szempontból is, hogy elvi irányító jogkörében hozott döntésével a Kollégium döntése összhangban áll-e. Amennyiben a Tanács úgy ítéli meg, hogy a kollégiumi döntés jogszabálysértő vagy a Tanács döntésébe ütközik, felhívja a Kollégiumot az összeütközés megszüntetésére. Ha a Kollégium a felhívásnak 30 napon belül nem tesz eleget, a Tanács a Kollégium döntését megsemmisíti. Ha a kifogás tárgyában hozott tanácsi döntés sérti a döntéssel közvetlenül érintett pályázó érdekeit, az érvénytelenített döntés bírói felülvizsgálatára a nemperes eljárások szabályai szerint van lehetőség.

A törvény hatálybalépését követően a létrehozott Kollégiumok létszámának felső korlátja 9 főre csökken, ezzel egyidejűleg – a működőképesség biztosítása érdekében – az alsó korlát 7 főre emelkedik. A miniszter a Kollégiumokat 3 évente a Tanács javaslatára alakítja meg. Ennek során Kollégiumot megszüntethet, és új Kollégiumot hozhat létre. A Tanács javaslata a Kollégiumok számára, létszámára vonatkozhat, a Kollégium összetételére nincs ráhatása, hiszen a testület civil tagjait az elektorok választják a civil jelöltállítási rendszer keretében.

A testületek folyamatos megújulása, új szereplők, szempontok bekapcsolódásának biztosítása érdekében a Javaslat arról rendelkezik, hogy a tag legfeljebb 2 ciklust tölthessen el egyhuzamban az NCA rend-

szerében, egy ciklus „kihagyását” követően azonban újra jelölhető.

Az NCA pártpolitikától való függetlenségének biztosítása érdekében szükséges az összeférhetlenségre vonatkozó szabályok bővítése. A Javaslat értelmében a következő NCA-választásoktól kezdődően nem lehetnek az NCA testületeinek tagjai azok a személyek, akik országgyűlési, megyei (fővárosi) közgyűlési, települési önkormányzati képviselői, polgármesteri tisztséget töltenek be.

A Javaslatban az összeférhetlenségre vonatkozó eljárás is módosításra kerül. A Tanács és a Kollégium tagja megbízásakor nyilatkozik, hogy nem áll fenn vele szemben kizárási ok. A tagnak a kizárást megalapozó körülmény felmerülésétől számított 30 napon belül meg kell szüntetnie az összeférhetlenséget. Amennyiben ezt elmulasztja, a kizárási okot a miniszterhez bárki bejelentheti, a miniszter a bejelentés megalapozottsága esetén dönt a tag megbízásának visszavonásáról.

Jelenleg a testületi tagoknak az NCA rendszerét érintő érdekeltségei nem célzatosan nyilvánosak. A civil szféra képviselői részére ugyanakkor biztosítani kell az átláthatóságot. A Javaslat alapján nyilatkozatot kell tenni az érdekeltségi körbe tartozó szervezetekről. A nyilatkozatot a honlapon közzé kell tenni.

A közpénzekből nyújtott támogatások átláthatóságáról szóló 2007. évi CLXXXI. törvény (Knyt.) meghatározza azt a szervezeti kört, amely a döntés-előkészítésben közreműködővel, döntéshozóval fennálló kapcsolata miatt nem pályázhat, illetve nem részesülhet támogatásban. A Javaslat a Knyt.-vel összhangban kívánja meghatározni a testületi tag érdekeltségi körébe tartozó civil szervezeti kört. Ennek megfelelően a civil szervezet a Tanács és a Kollégium tagjának érdekeltségi körébe tartozik, ha a tag vagy közeli hozzátartozója a civil szervezet tisztségviselője, szervezetének tagja, vagy a civil szervezettel munkavégzésre irányuló jogviszonyban áll, továbbá a tag tekintetében e feltételek az érdekeltségi kör vizsgálatát megelőző 3 éven belül bármikor fennálltak.

A Knyt. 6. §-ának (3)–(4) bekezdése értelmében a Tanács elnökének másik Kollégiumot kell kijelölnie, ha érdekeltséggel érintett szervezet nyújt be pályázatot. A Knyt. 15. §-a meghatározza a jogkövetkezményt arra az esetre, ha a Knyt. szerinti ösz-

Gerner András

Hiánypótló kötet a digitális kultúráról

Elbeszélés, játék és szimuláció a digitális médiában címmel, nemrég került a boltokba a Kijarat Kiadó által gondozott „Narratívák”, a hazai irodalomelméleti könyvkiadás egyik legnívósabb sorozatának hetedik kötete. Szerkesztői Fenyvesi Kristóf és Kiss Miklós.

szeférhetetlenségi szabályok megsértésével nyújtanak közpénzekből támogatást. A Javaslát e jogkövetkezményeket rendeli alkalmazni azzal az eltéréssel, hogy az érdekeltségi szabályok megsértését a miniszterhez is be kell jelenteni, aki a bejelentés megalapozottsága esetén dönt az érintett kollégiumi tag megbízatásának visszavonásáról.

A 6. §-hoz:

A Javaslát értelmében a civil jelöltállítási rendszerben megválasztott tanácsi, kollégiumi tagok megbízása megszűnik a testület soron következő tagjainak az NCA törvény 13. § (1) bekezdése szerinti megbízatását követő megbízásával.

A Javaslát értelmében az NCA testületeiben zárt ülés elrendeléséhez a testület jelen lévő tagjai kétharmadának egyetértése szükséges.

Az NCA törvény rendelkezik a Tanács elnökének tájékoztatási kötelezettségéről a miniszter felé, valamint a miniszter beszámoló kötelezettségéről az Országgyűlés kijelölt szakbizottsága felé. A Kollégiumok és a kezelő szerv beszámoló kötelezettségét a törvény végrehajtásáról rendelkező 160/2003. (X. 7.) Korm. rendelet 13. §-a rendezi. A rendelkezések átláthatóvá tétele érdekében indokolt a testületek beszámoló és tájékoztatási kötelezettségét egységesen a törvényben szabályozni.

A civil szervezetek részéről felmerülő igény alapján a Törvény bevonja a nők és férfiak esélyegyenlőségének védelme területén működő civil szervezeteket a civil jelöltállítási rendszerbe.

A törvény kimondja, hogy a civil jelöltállítási rendszerben jelölt csak a civil szervezetek által delegált személy lehet. Ennek kimondása a reprezentativitás érvényesítése érdekében szükséges.

Szakmai szempontból fontos annak rögzítése, hogy a jelölt csak egyetlen testület esetében lehessen póttag. Ha a jelöltet több testületbe is jelölik, de egyikbe sem választják tagnak, a választást követően nyilatkozni kell, hogy mely testületben kíván póttag maradni.

A Törvény értelmében a miniszter felhatalmazást kap arra, hogy a Tanács és a Kollégiumok tagjai díjazásának szabályait, valamint az Alapprogram nyilvánosságával kapcsolatos részletes szabályokat rendeletben állapítsa meg. Garanciális okból azonban továbbra is szükségesnek tartjuk azt, hogy a civil jelöltállítási rendszer működésének a szabályait kormányrendelet rögzítse.

A törvénymódosítás teljes szövege a www.parlament.hu internetes lapon olvasható.

Összeállította: Fűri Ildikó

Ezúttal Fenyvesi Kristóffal beszélgettünk.

– *Van-e és ha igen, akkor mi a könyv célközönsége? Szakkönyv-e vagy bárki számára érdekes lehet?*

– Az Elbeszélés, játék és szimuláció a digitális médiában című kötetnek Magyarországon egyelőre nincs célközönsége. A hazai diskurzus egy olyan, legkevesebb 8-10 éves lemaradásának a csökkentéséhez szeretnénk ezzel a könyvvel hozzá-

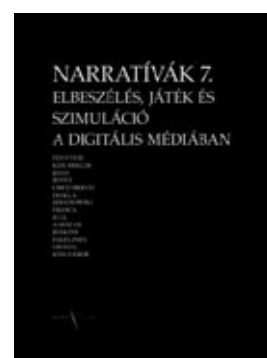

rulni, amely pillanatnyilag jóformán csak az újdonságok iránt érdeklődő körökben érzékelhető hiány, azonban egyre élesebben jelentkezik. A kötet tanulmányai az úgynevezett digitális kultúráról szólnak, amelynek a miénknél kedvezőbb helyzetben lévő akadémikus közegben már hatalmas irodalma van és tanszékeket, sikeres oktatási programokat működtetnek e tárgyban. A könyvben kiadott tanulmányok összegyűjtését Finnországban végeztük el, a Jyväskylä-i Egyetemen, ahol az új média tanulmányok skandináv iskolájának néhány világszerte mérvadó szaktekintélye is dolgozik. Tekintettel arra, hogy Magyarországon is egyre kevésbé lehet elkerülni a nemrégiben még csak a tudományos-fantasztikum világából ismert jelenségekkel történő találkozást, előbb-utóbb elkerülhetetlen lesz számunkra is, hogy felvegyük ezt az egyelőre még csak a glóbusz tehetősebb részein gombolyított fonalat. A Thomka Beáta professzorasszony által irányított Narratívák-projekt több éves hagyományaihoz híven, mi ezt az irodalomelmélet felől kíséreljük meg. De nem csak a digitális irodalom vagy képzőművészet leendő kutatói és alkotói, hanem mindazok a számítógépes játékokkal játszó, vagy játékokat készítő emberek is haszonnal forgathatják majd a könyvet, akik mélyebben szeretnék megismerni mindazokat a tárgyakat – esetenként „szenvedélyük” vagy munkájuk tárgyait –, amelyek mindannyiunk életének fontos részét képezik.

– *Milyen szakmai szempontokat kellett figyelembe venni a szerkesztéskor?*

– Egy bevezető jellegű tanulmánykö-

tetet szerettünk volna összeállítani, amely amellet, hogy részletesen is elemezhetővé tesz egy problémát, azt is érzékelteti, hogy milyen magas szintű és milyen változatos megközelítések várnak követőkre, kritikára, sarkallnak újabb és újabb felismerésekre az újmediaális jelenségeket illető, e pillanatban mérvadó globális tudományosságban. Fontos szempontunk volt, hogy azokat az utóbbi években, illetve alig valamivel a kötet összeállítását megelőzően megjelent, a terület kutatói által alapvető hivatkozási pontokként kezelt tanulmányokat gyűjtjük össze, amelyek fogalomkészletéhez,

szemléltető példának nagy részéhez a hazai érdeklődők is kapcsolódhatnak. Remélhetőleg olyan tanulmányok ezek, amelyekkel sok, különféle területen jártas kutató,

érdeklődő bocsátkozhat párbeszédbe, és megállapításaik hozzájárulhatnak egyéni nézőpontjuk kialakításához.

– *Miért és miben egyedi ez a kötet?*

– Az újmedialitás és a játéktudományok bemutatására még egyetlen magyar nyelven megjelent gyűjtemény sem vállalkozott. Néhány esetben fordítóinkkal, a Pécsi Tudományegyetem oktatóival és doktori hallgatóival vállalva kellett egy-egy szak kifejezés magyar megfelelőjét megalkotnunk. Mindenesetre bízunk benne, hogy hamarosan egyre több releváns hazai munka lát majd napvilágot, és ha „elsőséget” nem is, de talán egyedülállóságát hamar el fogja veszíteni ez a most megjelent kötet. Az újmedialitás művészete, vagy a digitális médiumoknak az élet egyéb területein történő felhasználása – a legártatlanabb játékoktól az esetleg ugyanarra a technológiára építő hadiipari alkalmazásokig – egy új világot teremt. Valamit, amit mi hozunk létre, azonban egyáltalán nem ismerünk. De az embernek nem csak az alkotáshoz kell értenie, hanem meg is kell tudnia érteni saját alkotásait.

(fotó: Csizmadia Attila)

A pazarlásról s a nemtörődömségről

Rendesen fel is húztam magam, pedig még el sem kezdtem a szösszenetet – csupán belegendoltam, hogy mióta kíséri és kísérti mindennapjainkat ez a két szomorú dolog. Lehet tudatos, lehet tudattalan, de mindenképp árt és nemcsak a maga materiális, hanem etikai minőségében is.

Ahogy öregszenem kezdem egyre szentívebben kezelni azokat a társadalmi és egyéni anomáliákat, amikre ifjoncejjel csupán legyintettem. Csakhogy ha belegendolok, a pazarlás és nemtörődömség nem feltétlenül az én jövőmet érinti, sokkal inkább a fiaimét és leendő unokáimét. S hogy mégsem hat mindenkire a felismerés a döbbenet erejével, szinte érthetetlen – persze ha az ember őszinte magával (márpedig ez egy olyasféle bizalmi szerep, amit ripacszkodni nem érdemes), akkor meg kell vallani, hogy sok víznek le kellett folyni a Dunán ahhoz, hogy amúgy is későn érő módon idáig eljussak. De se baj, itt vagyok és dühöngök!

Számos példát vehetünk a mindennapokból is, de azért a legkirívóbb mégiscsak az eszetlen nemtörődömség, amivel hagyjuk természetes életterünket pusztulni, mitöbb, aktívan segítkezünk is benne. Nyugdíjas Apámmal álltunk a minap egy forgalmas út mentén és ő hívta fel a figyelmemet arra, hogy a legtöbb autóban egy, maximum két ember ül. Tudom, igen, a pécsi tömegközlekedés úgy ahogy van hasznavehetetlen, ezen még egyetlen ígéret sem javított, de a baj fő forrása nem is ez. Gyanítom, az autósok zöme el sem gondolkodott alternatív megoldáson, megszokta, hogy a jól bevált vassal megy munkába, vagy ki tudja hova, mégha nem is lenne muszáj. Az megint más lapra tartozik, hogy kicsiny hazánkban a zöldkártya nevű vicc pénzért vásárolható, így a honpolgár lelke nyugodt, hogy az ő verdája ugyan nem szennyezi a környezetet. Már aki belegendol, ugye?

A világ mai napság hangos a recesszióról szóló hírektől, vége a hurraóptimizmusnak, még az amúgy „mindena-

legnagyobb brenben van” kormányunk is aggódó arcúat vett fel, de a bankok hirdetéseit látva nem hiszek a szememnek. Az egyik fájdalomdíjas reklám szerint „Mozart zongorát venn. És ön?”. Ezzel konkrétan több bajom is van. Honnan a retekéből tudják, hogy Mozart zongorát venne? És ha van neki? A következő aprócska zavaró tényező, hogy az a bank ajánlja kölcsön a pénzt, amit konszolidáltak külhonban. Hogy is van ez?? Belepumpálunk egy rahedli summát valamibe, hogy utána újra eladhassuk? Lehet csak az én emlékezetem hagy ki, de ha valaki emlékszik arra, hogy bárhol is konszolidáltak volna egy vidéki kórházat, akkor szóljon, nagyon kérem, mert akkor én is sorbanállok némi alamizsnáért! Ez az én olvasatomban mérhetetlen pazarlás. És egyben kapitális pofátlanság.

Samu kutyát sétáltatva gyakorta járok a Mecsek „szegénynegyedei” közelében. Ugyan a recesszióknak és dübörgő gazdaságunk egyre halkuló morájának köszönhetően kissé meglassult ütemben szaporodnak a házak, mit házak, paloták – megvalloim tetszetősek is, de van pár ágaskodó kérdőjel működésüket és létüket illetően. Ki a bánatnak kell akkora ház, aminek a fűtésszámlája az én havi fizetésem? És ha elromlik a számítógép vezérelte redőny, akkor majd besüt a nap az ablakon akkor is, amikor nem szeretném?

Nehéz a mai kontrasztos világban úgy szólni, hogy az embert ne érje a demagógia vádja. De vastagon elkecseredek, ha belegendolok abba, hogy mennyi koldus és földönfutó tengeti napjait az utcákon és mennyi étel-italvész kárba már egy közepes étterem működése során is. Volt is nagy felháborodás Angolhonban, amikor egy

nagy üzletláncról kiderült, bezúzza a lejárt szendvicseket, amiket egyébként pár órával korábban még 3-4 fontért értékesített. Amikor megkérdezték az „illetékest”, miért nem adják oda a rászorulóknak, gyakorlatilag az volt a válasz, hogy nincs törvényes lehetőségük rá. Mert ugye a törvényeket be kell tartani. De a törvények alkotói nem rendelkeznek a pazarlás visszaszorításáról, mitöbb, úgy fest, nem is figyelnek fel rá, hiszen persze, kényelmesebb így, még a végén a törvényhozóknak magukon kéne kezdeni az átalakítást. Ez meg parlamenti demokráciában, legalábbis a mi kis magyar parlamenti demokráciánkban egészen biztosan kiverné a biztosítékot.

Így hát nem marad más, mint apró lépéseket tenni. Otthon például notóriusan lekapcsolgatom a villanyt, a Fiókkal is hangosan pörölkök, ha az utcát fűtik, vagy világítják. Legutóbbi megfigyeléseim szerint az ember gyalog is mehet WC-re, nem kell hozzá kocsi.

Egyvalamit nem szabad elfeledni, mégha történelmileg ennek ellenkezőjét láttuk is. Bár rém egyszerűnek tűnik, mégsem mindig emlékszünk rá, hogy a közös tulajdon védelme mindannyiunk felelőssége. A százszor elátkozott tévék reklámjainak zöme a *homo consumex* boldogságideálját hirdeti, az agymosottak meg el is hiszik azt. Óriási a rombolás és óriási a felelősség is. Szélmalomharcnak tűnhet, de a Kiskórházban, ahol dolgozom, most tanuljuk, hogy az ésszerűen megspórolt áram, fűtés, gyógyszer, kötszer tehermentesíti a büdzsét. Meglepve tapasztalom, hogy még a legelkötelezettebb pazarlók is beadják a derekukat, ha az ember konzekvensen végiggondolja, hol, mit lehet megtakarítani. Senki nem tévedt még el a setét folyosón és semelyik betegnek nem kellett még kamu gyógyszer adni eszetlen spórolás miatt. Rajtunk ne múljon – ez a mottó. A többi meg akarat és jószándék kérdése.

SANSZ FILMKLUB

Civil Közösségek Háza (Pécs, Szent István tér 17.)

A belépés díjtalan.

Szervezők: Civil Közösségek Háza, Pécsi Esélyek Háza, FEEK Társadalmi Befogadás Szakkollégium, Dialógus-kör

2009. január 7. 17:00

TIZENKÉT DÜHÖS EMBER (Rendező: Sidney Lumet)

fekete-fehér amerikai filmdráma, 100 perc, 1957

A tizenkét esküdtnak látszólag sima gyilkossági ügyben kell ítéletet hoznia. A vádlott bűnösségét annyi tökéletesen egybevágó tény bizonyítja, hogy az egyik esküdtnél felmerül a gyanú: a dolog túlságosan is egyszerű, és nem ártana alaposabban megbeszélni a tárgyalóteremben hallottakat. Kezdetben tizenegyen vannak egy ellen, ám a helyzet fokozatosan változni kezd, és percek múlva már nem is egy gyilkossági ügyről szól ez a feszült és izgalmas, eredetileg tévéjátéknak szánt darab, hanem a bennünk lévő előítéletekről, féltelmekről, szerepeinkről, vagy éppen rejtegetni kívánt gyöngéségeinkről, egyszóval az Emberről. (www.port.hu)

2009. január 21. 17:00

A UNITED 93-AS (United 93) (Rendező: Paul Greengrass)

amerikai dokudráma, thriller, 111 perc, 2006

A film azoknak az embereknek a történetét mondja el, akik 2001. szeptember 11-én a United Airlines légitársaság 93-as járatának fedélzetén utaztak. Ez volt a negyedik eltérített gép azon a napon, amelyen az Egyesült Államok a történelem legsúlyosabb terrortámadását szenvedte el. A nap eseményeit a repülőgépen tartózkodó egyszerű emberek szemével mutatja meg - köztük a személyzet, üzletemberek, feleségek, nagyszülők, diákok, akik San Francisco felé tartottak egy Boeing 757-esben. A valamivel több mint 90 perc alatt, amíg a gép a levegőben volt, a világ odalenn egy új, erőszakos korszak küszöbét lépte át. www.filmkatalogus.hu

2009. február 4. 17:00

GATTACA (Rendező: Andrew Niccol)

amerikai sci-fi, 102 perc, 1997

Vincent azon kevés emberek egyike, akik még „természetes úton” születnek egy új, genetikailag megtervezett világban, ahol már a születéskor meg tudják adni a várható élettartamot és betegségeket. Vincent a daignózis szerint nem tökéletes, és előreláthatólag csupán 30 éves koráig fog élni, ezért nincs esélye arra, hogy karriert csináljon egy olyan társadalomban, ahol elfogadott a gének meghatározta diszkrimináció. Vincent azonban úrhajós akar lenni, ezért üzletet köt Jerome-mal, aki minden szempontból tökéletes, de egy baleset következtében tolokocsiba kényszerült. Vincent Jerome haját, bőrét, véréét és vizeletét használja a tesztek során, hogy beteljesítse álmát. Amikor azonban meggyilkolják a Titánra induló program vezetőjét, megtalálják Vincent szempilláját a helyszínen, és megindul a nyomozás a beazonosított személy után. (www.port.hu)

2009. február 18. 17:00

SZÁLL A KAKUKK FÉSZKÉRE (Rendező: Milos Forman)

amerikai filmdráma, 130 perc, 1975

Patrick McMurphy-t kisebb-nagyobb csínytevései miatt elítélik. Büntetését azonban - antiszociális viselkedése miatt - nem a börtönben, hanem egy zártosztályon kell letöltenie, ahol az ápolók többsége saját külön zárt világában él. McMurphy megpróbál életet vinni az osztály unalmas hétköznapjaiba, megpróbálja kizökkenteni a betegeket apátiájukból és rádöbbeneni őket arra, hogy még ilyen állapotukban is ragaszkodniuk kell alapvető emberi jogaikhoz. Az ápolók azonban nem nézik jó szemmel a lázadást, és minden eszközt bevetnek, hogy megtörjék McMurphy-t. (www.cinematrix.hu)

2009. március 4. 17:00

GILBERT GRAPE (Rendező: Lasse Hallström)

amerikai játékfilm, 113 perc, 1993

Gilbert Grape egy a sok kisvárosi huszoneves közül, mégis különleges a helyzete. Egy élelmiszerboltban dolgozik zöldségesként. Ő számít a családfőnek, hiszen túlsúlyos édesanyja már ki sem tud mozdulni a házból. Ráadásul három testvére közül az egyik különösen problematikus eset. Arnie értelmi fogyatékos, túlértékény kamasz, aki csak rá hallgat, s akit csak ő tud kihúzni a bajból, amibe folyton belekeveredik. Gilbert és Arnie minden évben megbámulja az országúton tovaszáguldó lakókocsikat, hiszen ők nem mehetnek sehová. Ám egy napon az egyik lakókocsiból kiszáll egy lány, aki mindannyiukat kimozdítja a megszokott körforgásból... (www.port.hu)

2009. március 18. 17:00

AZ ISMERETLEN (La sconosciuta) (Rendező: Giuseppe Tornatore)

olasz thriller, dráma, 118 perc, 2006

A történet egy korunkbeli olasz városban játszódik. „Az Ismeretlen”-t Irenának hívják. Évekkel ezelőtt Ukrajnából érkezett Olaszországba. Életére ma is rávetül a múlt árnyéka, miközben a helyét keresi a jelenben. A két idősik szoros összefonódásából apránként egy rejtélyes, feszültségekkel teli történet bontakozik ki. Ki is valójában Irena? A lány sok hozzá hasonló társával együtt menekült el Kelet-Európából. Miután túlélte a drámai és kegyetlen utazást, gátlástalan emberek könnyű prédája lett. Kimondhatatlan kegyetlenségekben és megaláztatásokban volt része, amelyeket nem tud kitorolni az emlékezetéből. Csak egyetlen szép emléke maradt: egy melankolikus, szívbemarkoló, régi szerelem. (www.filmkatalogus.hu)

2009. április 1. 17:00

A MISSZIÓ (Rendező: Roland Joffé)

angol filmdráma, 120 perc, 1986

A XVIII. században, az Amazonas esőerdejének mélyén Gabriel jezsuita atya missziós állomást alapít. Munkájában támogatja egy hajdani rabszolga-kereskedő, Rodrigo Mendoza, aki szakított korábbi életével és menedéket keresve a rendbe is belép. A bennszülöttek elfogadják a jezsuitákat és a készülő telepet. Ám a kapzsiság és a hatalomvágy sötét erői alattomos támadást indítanak a helybeliek ellen. Veszélybe kerül jóhiszeműségük, ártatlanságuk, tisztaságuk. Itt már kevés az ima ereje. Itt már karddal kell küzdeni. (www.port.hu)

2009. április 15. 17:00

THELMA ÉS LOUISE (Rendező: Ridley Scott)

amerikai filmdráma, 129 perc, 1991

Thelma és Louise nem akart mást csak egy szabad hétvégét távol az unalmas hétköznapoktól és unalmas férfiaktól. Ám az eredmény mégis egészen más lett: hamarosan bűjkálniuk és menekülniük kell. Hosszú és kemény út vár rájuk. Olyan, melynek kevés nő merne nekivágni. Olyan, amelyet sosem felejtene el, amíg élnek. (www.cinematrix.hu)

A vetítéseket követően lehetőség nyílik a filmről való beszélgetésre. • A műsorváltozás jogát fenntartjuk. • Minden érdeklődőt szeretettel várunk.

További információ: Baranya Megyei Esélyegyenlőségi Koordinációs Iroda -Pécsi Esélyek Háza

Pécs, Rákóczi u. 55., 72/210-794, 30/9373 992, eselyhazpecs@gmail.com

Magyar vagyok, nem éhes! (Hungary, not hungry) I.

Ki vonattal, ki pedig autóval, de végül mind a tizenketten ott álltunk Ferihegy 1-es terminálján, várva, hogy több hónap felkészülés után belevessük magunkat a berlini diákönkormányzatok világába, valamint a repülő testébe, amely október 18-án elvisz minket a Német fővárosba- majd pedig 25-én vissza is hoz.

2008. 10. 18.

Félelmeink ellenére a repülőgép mégsem zuhant le. Ezt meglehetősen örömmel nyugtáztuk, amint földet értünk Schönefelden. De nem volt sok időnk az ujjongásra, ugyanis német „gyerekeink” egy kisebb delegációja már ott várt minket a reptéren berlini koordinátorukkal, Oliverrel. A német fiatalok laza stílusától egy kicsit meglepődve bepakoltuk csomagjainkat Siegfried Zimmermann (a berlini programigazgató) autójába. Így a csomagjaink kocsival, mi pedig egy másfél órás S-Bahn úttal érkezünk meg a szállásunkra, ahol rövid ismerkedés után elindultunk Nyugat-Berlin tv-tornyához. Itt az interkulturális csapat két részre oszlott- németek, magyarok vegyesen- és két turnusban fellátogattunk a torony tetejére, ahol csodás kilátás nyílt a városra, mely a dermesztő hideg és a nem túl enyhe szél ellenére is lenyűgöző volt. Mint ottani társainktól megtudtuk, a tornyot gyakran emlegetik a párizsi Eiffel-torony hasonmásaként. Be kell vallanom, én nem nagyon fedeztem fel hasonlóságokat, csak a „fémese” stílus volt hasonló. A méretbeli különbségeket inkább hagyjuk. Az este további része egy hangulatos, ám nem túl ízletes pizzát kínáló étteremben folytatódott, ahol alkalmunk nyílt (volna) beszélgetni a másik ország tagjaival. Ennek ellenére mindenki a saját anyanyelvét részesítette előnyben...

2008. 10. 19.

Másnap reggel thai-chi bácsival indítottuk a napot, aki megmutatta nekünk e sportág néhány fogását, így szabadon üthettük-verhettük egymást! Majd az egész délelőttöt az egyik Charlottenburg-i iskolában töltöttük, ahol megbeszélhettük és bemutathattuk a magyar és a német diákönkormányzatokat, valamint megvitathattuk a különbségeket. Ez egy kicsit sok volt így kezdetnek, ezért nem csoda, hogy a magyarok többségének a mi program koordinátorunk- Vica- csodás szülinapi csokra volt a legemlékezetesebb pont a délelött folyamán. Egy gyors, ám

nem túl laktató ebéd után, melyre a sarki pékségben került sor, két vegyes csoportra osztva mi, fiatalok elindultunk városnéző vetélkedőre. Itt borítékokban kaptuk a találós kérdés szerű feladványokat, melyek alapján kellett ellátogatni a város különböző nevezetes helyszíneire, majd így kellett odatalálni a vacsorának helyet adó étterembe is. Azt hiszem, mindannyiunk számára meglepő volt, hogy az ottani fiatalok elég keveset tudnak a városukról, hiszen a Chekpoint-Charlie-t sem nagyon tudták a találós kérdés alapján. Mi viszont elmagyarázhattuk nekik, hogy a feladványban szereplő írás oroszul van és még azt is meg tudtuk fejteni, mi van ráírva (mely jelen esetben az amerikai szektor volt). Ennek ellenére jól éreztük magunkat, hiszen sok érdekes dolgot láttunk és tudtunk meg. Ellátogattunk a pályaudvarra is. A törekeny üvegépület több szintjéről is indulnak vonatok, ergo elég erős a szerkezet. Megtekintettük az Alexanderplatz-ot, a Brandenburgi Kaput a német, orosz, francia és magyar nagykövetséggel. Láthattuk a modern épületeiről híres Potsdamer Platzot, majd a már említett Chekpoint-Charlie-t, ahol évekkel ezelőtt az amerikai szektor vége volt. Furcsa érzéssel sétáltunk át a manapság már nem, viszont régebben annál több veszélyt hordozó átlépési tilalmat hirdető tábla alatt. Az utcákon jövet-menet a berlini fal fennmaradt darabjaival találkoztunk a falakon, ami szintén érdekes érzést keltett. A vacsora egy étteremben zajlott, ahol bécsi szeletet ehettünk- és el is fogyott a fárasztó nap után.

2008. 10. 20.

A szokásos reggeli rutin. Thai-chi-bácsival „verekedhettünk” egy fél órát. Ezután el is kellett indulnunk, nehogy elkéssünk a közgyűlésről. Bizony, ilyen fontos emberek lettünk. A charlottenburgi alpolgármesterrel, Herr Naumannal, Tóth Bertalan pécsi alpolgármesterrel (védnök) és Kárpáti Árpáddal a program mentorával oszthattuk az észet és a tapasztalatokat. Ami sikerült is, azt

hiszem. A gyűlés végeztével átmentünk a vacsoránk színterére. Igaz, még csak kora délután volt, ám az ilyen fontos emberek vacsorájával nem szabad ám kapkodni. Szóval az egész napunkat a konyhában töltöttük. Mi, magyarok. Merthogy a berlini fiatalok nagy része úgy döntött, hogy ő inkább majd csak vacsira jön vissza. A magyaroknak meg mindegy. Mindenesetre a hatfogásos vacsora rájuk eső részéből is kaptunk pár fogást- evésre és elkészítésre is. Megmutathattuk, hogy a magyarok ügyesen tudnak mosogatni és pakolni, ugyanis ez a feladat is ránk hárult.

2008. 10. 21.

Thai-chi bácsi sikeres reggeli ébresztője után tudtuk meg, hogy Oliver beteg lett. Ezek szerint a workshopnak lóttak és egy egész szabad délután elé nézhetünk, pár hivatalos program után. Egy rövid szabadidő után ellátogattunk a Berlini Parlamentbe, ahol sok mindent megtudhattunk az épület múltjáról (persze kizárólag németül, mert az idegenvezető egy szót sem tudott angolul. Német társaink viszont szívesen segítettek nekünk). Beültünk az ülésterembe is és mindezek után egy politikusközel is társaloghattunk. Ezzel a lehetőséggel inkább a berlini fiatalok éltek, mi meg csak hallgattuk a gyerekek és a politikusközel között zajló vitát. Ami egy kicsit hosszúra sikeredett. Meg számunkra egy kicsit unalmasra. Utána jött a szabadidő! Mindenki mehetett amerre látott! Ezen az estén vacsit nem kaptunk, azt mondták, majd egyszer odaadják az erre a célra szánt 7 eurót. Addig oldjuk meg. Megoldottuk. Mindannyian jól éreztük magunkat, kihasználva a ritka pillanatok egyikét, hogy nem kell egyik programról a másikra rohanni. Körbesétálunk a városban (persze nem az egészen, csak néhány részén), lefényképeztük az egyik szállodánál parkoló limuzint, ajándékokat vásároltunk és jól éreztük magunkat. Megbizonyosodhattunk a németek becsületességéről is, ugyanis, mikor elhagytam az egyik áruházban a pénztárcámat, nem vitték el, hanem leadták a recepcióra. Így ez a kaland is izgalmasan és pozitívan sült el!

(folytatjuk) ▶

Babák felvidéki viseletekben

December 9-től tíz napon át tekinthetik meg a népművészet iránt érdeklődő pécsiek a „Babák népviseletben a Felvidékről” címmel megrendezésre kerülő kiállítást a pécsi Pannon Magyar Házban.

A János utca 22. szám alatt helykapó tárlat többek között a Csallóköz, a Mátyusföld, Zoborvidék hagyományos népi viseleteit mutatja be.

A dokumentumértékében és látványában egyaránt pazar gyűjtemény a felvidéki magyarság népviseletét mutatja be, vidékenként, korosztályonként. Az anyag Szabóné Kerekes Eszternek a Szlovákiai Magyar Óvodapedagógusok képviselőjének munkája eredményeképpen született meg. Jelképes, hogy 1996. márcus 15-én állították ki először az a babákat Komáromban. Azóta Szlovákia, Magyarország, Németország területén több mint száz helyen mutatták be a gyűjteményt. A tájak népművészete, és annak részeként a népviselet „nem magától lett.” A helyi természeti adottságok, folyamatosan változó gazdasági, történelmi feltételek alakították. A környező néprajzi tájakkal való kapcsolatok lenyomatot hagytak mindabban, amit egy-egy vidék, település népművészetének nevezünk, a sajátos népművészeti dialektusokban pedig benne tükröződik a lélek. A népi alkotásoknak alapvetően meghatározó célszerűsége, egyszerűsége, és természetessége, a helyi jelleget hangsúlyozó egyedisége és (ön)tudatot meghatározó és fomáló ereje az, ami a jelenből nagyon hiányzik, és amit ha már nem is természetes formájában és közegében legalább gyűjteményekben még fellelhet az aki ezt keresi. A felvidéki magyarság népviseletelemeinek egyenkénti számbavételét segíti a tárlat. Úgy mond, „véletlenül” került Sopronba, úgy, hogy valahol nem „fogadták” (?). Valahol, így a nagy globalizált egyengondolatokkal, és egyen-elidegenedéssel küszködők megfosztották magukat egy páratlan élménytől. Autentikus forrásanyagra alapozva, az egymástól teljesen különböző alkotóelemeket, részleteket nagy egészé az az erő teszi, amely a népművészet több évezredes múltjából bontakozik ki. A többnyire harmincas-negyvenes évek-

ből származó munkák két legrégebbi „adatközlje” 1917-ben, illetve 1919-ben született, majdnem kilencven éve. A népművészet erejével közvetített üzenet fejtegetésével egyidőben falvak, vidékek több évtizeden át konokul elhallgatta)tt nevét ízelgetheti a látogató. Az öltözetdarabok, a díszítőelemek formái, mintái és elnevezésük, a családtagok megszólítása és elnevezése arra a „nagy kompozícióra” utalnak, amely széttöredezettségében, fogyásnak indultan is egy maradt. Egy bácskai magyar mondta nekem: „Nem szeretem azt, ha a magyar elé folyton és elválaszthatatlanul a határontúli jelzőt illesztik. Felejsék ezt már el, mert ilyen magyar nem létezik!” És a legutóbb egy erdélyi majdnem szó szerint ugyanezt mondta; a népviseletbe öltöztetett felvidéki babák arcán, egyenes tartásán ugyan az idő megállni látszik, de szótlan-mosolygósan ugyanezt mondanák; mi mást mondhatnának?

A kiállítás létrejöttéről így ír Szobiné Kerekes Eszter, a gyűjtemény létrehozója:

A babacsaládok felvidéki népviseletbe öltöztetését és ezzel egy időben

a kiállítások szervezését generációkat átívelő összefogással valósítottuk meg. 1996. őszén jelentős létszámcsökkenés mutatkozott óvodáinkban és iskoláinkban. Ezért új utakat kerestünk anyanyelvi iskoláink népszerűsítésére

A Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetségében Beíratási Művelődési Programot indítottunk. Átérezve gyökereink megismertetésének és nemzeti értékeink átörökítésének fontosságát, a tervezet részeként javasoltam a népviseletbe öltöztetett babák gyűjtését és közkinccsé tételét. Sokan az első szóra értették szándékunkat, és támogatták a gyűjtőmunkát. Az elindulásakor készségesen segítettek néprajzkutatóink, Méry Margit és Jókai Mária. Ők az összehasonlító elemzés során 11 nagy tájegységet és azon belül 29 népviseleti csoportot határoztak meg.

Felkutattuk a varróasszonyokat, akik még hordták vagy jobbik esetben ünnepi alkalmakkor még most is felviszik, büszkén viselik községük hagyományos ruházatát a Zoborvidéken, a Zsitva és a Garam mentén valamint az Ipoly völgyében.

Rongyszabászatban jártas népművészek megrendelésünkre elkészítették az első héttagú babacsaládokat. Ezeket a babákat elvittük a kiválasztott községekbe, ott a viseleteket még hitelesen megvarrni tudó asszonyok elkészítették nemcsak a felnőtt női és férfi, hanem a gyermekek egykori viseletét is. Az eredeti viselet kicsinyített másaiba öltöztették a család tagjait, a nagypapát, a nagymamát, a fiatalembert, a fiatalasszonyt, a kisbabát, a lánykát és a fiúcskát. A nagyszülők szívesen emlékeztek gyermekkoruk öltözködésére, az eredeti szóhasználatra, anyanyelvünk feledésbe menő szavaira, amelyekkel a ruhadarabokat jelölték.

A segítő összefogás eredményeként a felvidéki 11 nagy néprajzi tájegységből napjainkban már 41 község babacsaládja „vándorol” tájainkon. A gyűjtés közel tíz éve alatt sajnos idősebb adatközlőink közül többen távoztak az élők sorából, ám ránk hagyták örökül népi öltözködési kultúránk kicsi szeletét. Rajtunk, mindnyájunkon múlik, hogy megőrizzük és továbbadjuk.

Az Új Magyarország Vidékfejlesztési Programról

Újságunk novemberi számában Új Magyarország Vidékfejlesztési Program civil szervezetek számára is elérhető intézkedéseivel, pályázataival ismertettek meg olvasóinkat. A sorozat folytatásaként szolgáltatások fejlesztésének lehetőségeire szeretnénk felhívni a figyelmet.

A vidéki lakosság, különösen a kistelepüléseken élők számára nem, vagy nem megfelelő minőségben biztosított az egyes közszolgáltatásokhoz való hozzáférés, hiszen a községek jelentős részében nem található a helyiek által birtokba vehető, közösségi funkciókat ellátó épület, vagy ha létezik ilyen, állapota romos, lepusztult. A kistelepülések körében az alapszolgáltatások gyakran csak úgy működtethetők, ha meg tudják osztani üzemeltetési költségeiket, ezért itt csak a komplex hasznosítású közösségi terek kialakítása biztosíthatja a fenntartható működést a szolgáltatók számára.

A lakosság megtartásához elengedhetetlen a szolgáltatások minőségének javítása és az infrastruktúrafejlesztés, több szolgáltatásnak egyidejűleg helyet biztosító ún. integrált szolgáltatói, közösségi terek kialakítását. Ezek a komplex fejlesztések nem nélkülözhetik az együttműködést, a partnerség kialakítását a három szektor között.

4.3.4. A vidéki gazdaság és lakosság számára nyújtott alapszolgáltatások

Az intézkedés célja a vidéki térségek településeiben az alapszolgáltatások elérhetőségének javítása, a szolgáltatások körének bővítése, minőségének javítása, ezáltal a vidéki térségek népességmegtartó erejének növelése, az életminőség javítása a folyamatos fenntarthatóság mellett.

Az intézkedés alkalmazási területe:

Az intézkedés azon vidéki térségekre koncentrál, ahol a települések lélekszáma nem haladja meg az 10000 főt.

Kedvezményezett köre:

Az előző pontban meghatározott települések önkormányzatai, amelyek partnerségben a helyi civil szervezetekkel és vállalkozókkal vállalják a pályázató iránymutatásaiban meghatározottakat.

A vidéki térségekbe tartozó települések önkormányzatai és/vagy társulásai, nonprofit szervezetek

(egyesületek, alapítványok). Szolgáltatások nyújtására pályázhatnak a fentiekben kívül természetes személyek, mikro-vállalkozások.

Az intézkedés tartalma:

Az intézkedés lehetőséget teremt az önkormányzatok számára, hogy – partnerségben a helyi civil szervezetek és vál-

lalkozók bevonásával – integrált közösségi és szolgáltató tereket alakítsanak ki, ahol hozzáférhetővé válnak az alapvető info-kommunikációs, hivatali, üzleti, közösségi, szabadidős, kulturális és egyéb, az idősgondozással és a gyermekek napközbeni ellátásával kapcsolatos szolgáltatások, mint például:

- irodai és egyéb szolgáltatások (pl. fénymásolás, hivatalos levélírás, posta stb.)
- Internet hozzáférés
- egyéb szociális ügyintézés (pl. gyógyszerbeszerzés)
- értékesítés (újság, toto-lottó, saját egyedi forgalmazású termékek stb.)
- „charity shop” (adományok gyűjtése és szétosztása, árusítása stb.)
- biztosítási szolgáltatások
- turisztikai információs szolgáltatás
- kulturális szolgáltatások (közművelődési-, könyvtári-, művészeti- és közösségi szolgáltatások)

Az intézkedés az ellátásszervező funkció nélküli kistelepüléseken egészségügyi, szociális és kulturális szolgáltatásoknak egyaránt helyt adó ún. „életházak” létesítését támogatja. Az „életház” a kistelepülés lakossága számára egymással összefüggő elsősorban közigazgatási, humán, közösségszervezési szolgáltatások nyújtására alkalmas, fizikailag is egységes épület vagy összetartozó épületegyüttes, melyben minden esetben a közösségi programok szervezésével megbízott, legalább egy fő helyi munkaerő is dolgozik. Az életházak hozzájárulnak a lakossági ügyintézés és ellátás színvonalának javításához, a helyi társadalmi élet élénküléséhez, a helyi identitás erősödéséhez.

Az intézkedés részterületei (alintézkedések, tevékenységek):

- Integrált kistelepülési közösségi és szolgáltató tér kialakítása. A kialakítandó szolgáltatások közül kizártak a kötelező önkormányzati funkciók. Telepíthetők többek között közösségi telekommunikációs szolgáltatások, egyes szakmai szolgáltatások ügyfélforgalmának helyi rendszerességgel történő biztosítása, ellátási „végpontok” a kiépítése, továbbá a gyermekek és idősek napközbeni ellátásának, diszkrimináció ellenes és életmódprogramok befogadásának helyi megoldásai, „életházak”.

- Az ÁMK intézményeinek külső-belső felújítása, épületegyüttesek funkcióiknak megfelelő
- Az intézkedés keretében önkormányzati és állami tulajdonú, vagy az önkormányzat ill. a magyar állam által bérelt ingatlanban megvalósuló szolgáltatás ellátásához szükséges fejlesztésre, átalakításra és bővítésre igényelhető támogatás.
- Integrált kistelepülési közösségi és szolgáltató tér működtetéséhez szükséges eszközbeszerzés támogatása.
- A helyi közösségek szabadidő eltöltését szolgáló szabadidős és sportlétesítmények (szabadidőparkok, belterületi futó, görkorcsolya útvonalak, mászófalak, akadálypályák, szabadtéri tornapályák, erdei iskolák stb. kiépítése).
- Kulturális tevékenységek és az azokhoz kapcsolódó kis léptékű infrastruktúra fejlesztése (rendezvények, állandó és időszakos kiállítások, szabadtéri létesítmények stb.).
- Személyszállítás helyi megoldásai (pl. nem menetrendszerűen közlekedő, ráhordó, a központokban működő szolgáltatások elérhetőségét biztosító „irány-járatok”).
- Kis kapacitású megújuló energiát használó közösségi fűtőművek kialakítása.
- Szociális földprogram kiterjesztése.
- Életház”, integrált kistelepülési közösségi és szolgáltató tér kialakítása 1000 fő alatti településeken (új építése, felújítás, bővítés) és a szolgáltatások ellátásához szükséges eszközök beszerzése, mely az alábbi szolgáltatásoknak nyújthat helyet:
 - Időszakos önkormányzati hivatali ügyintézés, gazdaságfejlesztési, mezőgazdasági célú szaktanácsadás.
 - Postai szolgáltatások
 - Kulturális és szabadidős szolgáltatások
 - Községi tér (min. 50 m², klubhelyiség, kiállító- és előadóterem funkcióval), közös irodahelyiség civil szervezeteknek, nyilvános internet elérhetőséget biztosító információs pont, könyvtári szolgáltatás (vagy „bibliobusz”-megálló), esetleg konyhát a rendezvények kiszolgálásához, 5-6 elemű szabadtéri játszótér, füves sportpálya vagy sportudvar kiszolgáló létesítményekkel (ez utóbbi nem feltétlenül az „életház”-hoz fizikailag kapcsolódva).
 - Ha a település regionális kerékpáros és víziturisztikai útvonalhoz csatlakozik, akkor a közösségi tér lehetőséget adhat pihenőhely létrehozására is.

Pályázati Felhívás Civil Szervezetek számára a képzésben való részvételre

A gödöllői Szent István Egyetem, Gazdaság- és Társadalomtudományi kara, az Országos Foglalkoztatási Közalapítvány „REMENTOR” programjának keretében, négy modulban

REHABILITÁCIÓS MENTOR

képzést indít.

A képzés célja: olyan szakemberek képzése, akik eligazodnak a tartósan akadályozott személyek integrációjának támogatásában, képesek komplex rehabilitációs szolgáltatásokat nyújtani és tájékozottak a célcsoport munkaerőpiaci lehetőségeiben, valamint rendelkeznek a megfelelő kompetenciákkal.

A képzés 120 órás, akkreditált, négy modulból épül fel. Mind a négy modul elvégzése után kapja meg a jelölt a rehabilitációs mentor tanúsítványt.

A képzés moduljai

- I. A hátránykezelés európai és hazai koncepciója
- II. A komplex rehabilitáció szolgáltatási rendszere
- III. Munkaerőpiaci ismertetek
- IV. A mentori tevékenység (segítő kapcsolat) elmélete és módszertana

A képzés díjazása: ingyenes, térítésmentes (szállást és étkezést is biztosítunk, azonban az utazási költség a résztvevőt terheli). Modulonkénti vizsgáztatás és a tanúsítvány kiállítása is díjmentes.

A képzésre való jelentkezés feltételei

A képzésre civil szervezetek munkatársai és természetes személyek egyaránt jelentkezhetnek, bármelyik régióból, a következő feltételek teljesülése esetében:

- Iskolai előképzettség: érettségi vizsga vagy magasabb.
- Előzetes szakmai gyakorlat: a képzés megkezdésekor a képzésben résztvevő személy *szakterületi munkaviszonnyal*, vagy két éves *szakterületi gyakorlattal* rendelkezik. A kétéves szakterületi gyakorlat abban az esetben vehető figyelembe, ha erre a képzés megkezdését megelőző öt éven belül került sor.

{Szakterületi munkaviszonyként vagy szakterületi gyakorlatként kizárólag munkaerő-piaci szolgáltatást nyújtó szervezetnél (ÁFSZ intézményei, civil szervezetek, önkormányzatok, rehabilitációt, speciális foglalkoztatást nyújtó szolgáltatók, alapszolgáltatást és/vagy szakosított ellátást nyújtó intézményekben) szerzett munkaviszony, munkatapasztalat számítható be}.

Képzés helyszíne

A képzést **hét magyarországi régióban** tervezzük. A csoportok összeállítása a jelentkezés sorrendjében történik.

Képzés időbeli ütemezése

2009. január 12. – 2009. június 18. között
Várhatóan hétfő, kedd, szerdai napokon négy héten keresztül.

Képzés tartalmi jellemzői

- tantermi órák és gyakorlatok (hétfő-szerda)
- ezen felül, a résztvevők saját lakóhelyükhöz közel/megyéjükben szervezett terephelyszíni hospitáláson vesznek részt
- az országos intézmények megismerésére 1 napot Budapesten töltenek terephelyszíni hospitálással.

A részvétel és a tanúsítvány megszerzésének feltételei

A résztvevőknek mind a 4 modul követelményeit teljesíteni kell, ebben a támogatott programban nem lehetséges, egy-egy modulra jelentkezni. A modulok végén záróvizsga van, melynek részleteiről informáljuk azokat, akik belépési szándékukat jelzik.

Egyéb

A képzési programban való részvételt, a könyvek és más tananyagok megvásárlását, valamint az ellátás költségeit az OFA támogatás biztosítja.

Jelentkezés

a mellékelt „Jelentkezési lap” és „Önéletrajz” minta kitöltésével lehet, melyet elektronikus úton kérünk visszaküldeni, a rementor@gtk.szie.hu címre.

Jelentkezési határidő

2008. január 10.

Egyéb információ a következő telefonszámon kérhető

Turi Éva 06-20-263-62-17

A jelentkezés elfogadásának lépései

A jelentkezési lap és az önéletrajz bekiüldése után

- elektronikus úton értesítést és kérdőívet küldünk
- elektronikus úton kitöltött kérdőív visszaküldése
- a helyszín és csoportbeosztás megküldése
- helyszín és csoportbeosztás elfogadása a jelentkező részéről
- felnőttképzési szerződés megkötése

- Egészségügy: Felnőtt- és gyermek háziiorvosi ellátás, védőnő szolgálat, otthoni szakápolás, prevenció és szűrési rehabilitáció (gyógytornász) számára infrastruktúra biztosítása,
- Szociális ellátás: étkeztetés, házi segítségnyújtás több település közös szervezésében; falu/tanyagondnoki szolgáltatás (pl. gyógyszer-szállítás, ebéd-szállítás, közösségi csoport szállítás); szociális információs szolgáltatás; gyermekjóléti szolgáltatás; családsegítés „bázishelye”.
- A helyi körülményektől (pl. megközelíthetőség), szükségletektől- és igényektől függő szolgáltatások: gyermekek napközbeni ellátásai: bölcsőde, vagy egyéb alternatív napközbeni gyermekfelügyelet (nem intézményes forma) biztosítása, idősek nappali ellátása.

Előnyben részesülhetnek azok a projektek, ahol a létesítmények energiaellátását hely alapanyagbázisra építő megújuló energiaforrást használó fűtőművekkel biztosítják. Az infrastruktúra kihasználtságának javítása érdekében preferáltak azok a fejlesztések, ahol az „életház” szolgáltatásainak várható igénybevevői köre legalább 200 fő állandó lakosságot tesz ki.

Kulturális és szabadidős szolgáltatások infrastruktúrájának feltételeinek megteremtése, javítása 1000 fő feletti településeken:

- Községi tér - kulturális ház: klubhelyiség, kiállító- és előadóterem funkcióval, közös irodahelyiség civil szervezeteknek, nyilvános internet elérhetőséget biztosító információs pont, könyvtári szolgáltatás (vagy „bibliobusz”-megálló),
- min. 5-6 elemű szabadterti játszótér; füves sportpálya vagy közönség által ingyenesen elérhető szabadidőpark, sportudvar kiszolgáló létesítményekkel.
- Ha a település regionális kerékpáros és víziturisztikai útvonalhoz csatlakozik, akkor a közösségi tér lehetőséget adhat pihenőhely létrehozására is.
- Az infrastruktúra fejlesztése mellett támogatható az alábbi szolgáltatások ellátása: falu/tanyagondnoki szolgáltatás (pl. gyógyszer-szállítás, ebéd-szállítás, közösségi csoportszállítás)
- gyermekek napközbeni ellátásai: alternatív napközbeni gyermekfelügyelet (nem intézményes)

Az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program teljes szövege, a hozzátartozó mellékletekkel, illetve a pályázati kiírások az alábbi internetes oldalakon érhetőek el:

<http://www.umvp.eu>;

<http://www.mvh.gov.hu>

<http://www.fvm.hu>

Összeállította: Fúri Ildikó

Pályázati ajánló

Grundtvig: Többoldalú projektek - a felnőttoktatási kínálat javítása és bővítése közös projektmunka révén

Kiíró: Európai Bizottság, Tempus Közalapítvány

Beadási határidő: 2009. február 27.

Pályázhat: felnőttképzéssel foglalkozó intézmények, szervezetek
Pályázhatnak: felnőttképzéssel foglalkozó intézmények, szervezetek

Az alprogram célja: az európai projektek célja újszerű, fenntartható és terjeszthető eredmények

létrehozása a Grundtvig program prioritási területein belül.

Támogatható tevékenységek: a részt vevő intézményeknek megfelelő szakértelemmel és hatáskörrel kell rendelkezniük a projekt témájában.

Prioritások 2008-2010: 1. Kulcskompetenciák, 2. A felnőttoktatás színvonalának, vonzerejének növelése és jobb hozzáférés 3. A felnőttoktatás népszerűsítése a hátrányos helyzetűek és migránsok körében 4. Időskori tanulás, generációk közötti tanulás és családi tanulás

A pályázat menete: A többoldalú projektekre vonatkozó pályázatokat közvetlenül az Európai

Bizottság Oktatási, Audiovizuális és Kulturális Végrehajtó Ügynökséghez kell benyújtani.

További információ: a pályázati felhívásban és az Európai Bizottság Oktatási, Audiovizuális és Kulturális Végrehajtó Ügynökségének honlapján: <http://eacea.ec.europa.eu/index.htm>

Egész életen át tartó tanulás program / Leonardo innovációs projektek

Kiíró: Európai Bizottság, Tempus Közalapítvány

Beadási határidő: 2009. február 27.

Pályázhatnak: a szakképzésben érintett intézmények, szakmai oktatással és képzéssel foglalkozó szervezetek

Az alprogram olyan nemzetközi együttműködések támogat, melyek a szakmai oktatás és képzés keretében alkalmazandó újszerű tartalmak, módszerek és eljárások kialakításával fejlesztik képzési rendszer minőségét. E projektek előmozdítják a szakképzés megújulását és minőségének

fejlesztését. A pályázatokba mindkét célt be kell építeni oly módon, hogy a projektekben kidolgozott eszközök, módszerek és a konkrét tananyagok is alkalmazhatók vagy adaptálhatók legyenek a változó körülményekhez.

Pályázati feltételek:

- a partnerség minimális mérete: 3 különböző ország, három különböző intézmény
- a támogatás maximális összege: 200 000 euró/év projektenként
- a projekt időtartama minimum 18 hónap, maximum 2 év

A pályázat menete:

A pályázatot az Európai Bizottsághoz kell benyújtani, a pályázati dokumentumok letölthetők az Európai Bizottság Oktatási, Audiovizuális és Kulturális Végrehajtó Ügynökségének honlapjáról:

http://eacea.ec.europa.eu/static/en/llp/funding_en.htm.

Grundtvig: Hálózatok - Széles körű partnerség, a legjobb gyakorlatok Európában

Kiíró: Európai Bizottság, Tempus Közalapítvány

Beadási határidő: 2009. február 27.

Pályázhatnak: felnőttképzéssel foglalkozó intézmények, szervezetek

A hálózatok célja az újszerű módszerek és jó példák európai szintű értékelése és terjesztése. A hálózatoknak proaktív szerepet kell játszaniuk az ugyanazon a területen vagy témában tevékenykedő Grundtvig projektek közötti szinergia és az együttműködés növelésében, valamint eredményeik terjesztésében. Az Európai Bizottság egy adott témakörben egynél több hálózatot nem támogat.

Prioritások 2008-2010: 1. Nyelvtanulás a felnőttoktatásban 2. Felnőttoktatási kutatások, hálózatépítés 3. A felnőttoktatásban érdekelte felek közötti hálózatépítés

A pályázat menete: a hálózatokra vonatkozó pályázatokat közvetlenül az Európai Bizottság

Oktatási, Audiovizuális és Kulturális Végrehajtó Ügynökséghez kell benyújtani.

További információ a pályázati felhívásban és az Európai Bizottság Oktatási, Audiovizuális és Kulturális Végrehajtó Ügynökségének honlapján:

<http://eacea.ec.europa.eu/index.htm>

A Mezőföld természeti értékei

Kiíró: Magyar Földrajzi Múzeum

Határidő: 2009. április 30.

Pályázhat: bárki

Érdtől Pécs felé a 6-os úton autózva nem is gondoljuk mennyi kincs rejlik a Mezőföldön. Sokunk csak átszalad az Alföld legnyugatibb tájegységén. Valóban első pillantásra egy, az ember által erősen átalakított kultúrtájnak tűnik a Duna, a Sió, a Dunántúli dombság és a Balaton által határolt terület, kevés érdekességet tartogatva a természet szerelmeseinek.

Ahhoz, hogy megismerjük ezt a tájat, sok türelemre van szükségünk, csak az igazán kitartóknak tárulkozik fel a vidék ezernyi szépsége. Pályázatunk célja, hogy egyre többen megismerjék ezt a vidéket akár a fotózás közben, akár a fotókon keresztül.

Témakörök:

1. Tájéképek a Mezőföldről
2. A Mezőföld növény- és állatvilága
3. Hagyományos mezőgazdaság

Díjak:

1. díj - Wellness hétvége a Domi Tours Kft. felajánlásából
2. díj - Egy éves The Explorer Magazin előfizetés
3. díj - Erdi Photo Hall ajándéka (fotóalbum, filmelőhívás)

További információ: Magyar Földrajzi Múzeum 2030 Érd, Buda út 4., Tel.: 06 (23) 363-036,

e-mail: foldrajzi.muzeum@vivamail.hu web: <http://www.foldrajzimuzeum.hu>

Roma szolgáltató (munkaerőpiaci és közösségi) hálózat RMSZ+K/2008

Kiíró: OFA

Beadási határidő: 2009. január 9.

A program pénzügyi forrásai:

A RMSZ+K/2008-8113 program keretében 2009-ben 150 millió forint áll rendelkezésre. A támogatás a Szociális és Munkaügyi Minisztériumtól, a Munkaerőpiaci Alapból származik. **A program célja:** Az elsősorban roma származású népesség munkaerőpiaci esélyeinek javítása, társadalmi befogadásának segítése, munkahelyek létrehozásával, megtartásával; az elsősorban roma származású közösség számára a munkaerőpiaci és közösségi szolgáltatásokhoz való hozzájutás elősegítése, igények generálása szolgáltatás igénybevétele.

A program célcsoportjai: az elsősorban roma származású, általános iskolai végzettséggel vagy azzal sem rendelkező, illetve szakképzetlen, aktív korú személyek és azok családja, akik a programba való belépés napját megelőző egy évben:

- támogatott foglalkoztatásban (közmunka, közhasznú, közcélú programban)
- felnőttképzési programban

- valamint a nyílt munkaerőpiacon foglalkoztatottként nem vettek részt, és erről a programba való belépés időpontjában nyilatkoznak.

A pályázók köre (projektet megvalósító szervezetek):

Minden magyarországi székhelyű és telephelyű non-profit szervezet, cigány kisebbségi önkormányzat, közhasznú társaság, non-profit Kft (kivéve pártok, pártalapítványok, biztosító egyletek, mozgalmak), amely közösségi házat tart fent illetve roma köz, közcélú, közhasznú programot/programokat szervez. A pályázó szervezettel szembeni feltétel, hogy bírósági nyilvántartásba vétele 2007. december 31-e előtt megtörtént, továbbá rendelkezik munkaközvetítői engedéllyel vagy az arra irányuló kérelemmel, valamint a pályázó a pályázatban Roma szolgáltató (munkaerőpiaci és közösségi) iroda működtetését vállalja.

További információ: www.ofa.hu

„Első lépés” - alacsony foglalkoztatási eséllyel rendelkezők képessé tevő és önálló életvitelt elősegítő programok támogatása TÁMOP 5.3.1/08

Kiíró: ESZA Kht

Beadási határidő: 2009. január 12.

Magyarországon a foglalkoztatási szint uniós összehasonlításban rendkívül alacsony. Különösen rossz helyzetben vannak a romák, a fogyatékkal élők, a szenvedély- és pszichés betegséggel küzdők, illetve a gyermekvédelmi gondoskodásból kikerülő, munkatapasztalattal nem rendelkező hátrányos helyzetű fiatalok. Most 3,6 milliárd forint jut arra, hogy minél többen visszataláljanak a munka világába.

Pályázók köre: a pályázatokra szociális, gyermekvédelmi, gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó szervezetek vagy azok fenntartói, illetve olyan non-profit szervezetek pályázhatnak, melyek alapszabályzatában szerepel a szociális és/vagy gyermekvédelmi, gyermekjóléti szolgáltatásnyújtás.

A támogatás tárgya: a pályázati kiírás célja az alacsony foglalkoztatási eséllyel bíró inaktív emberek számára olyan, az öngondoskodási képességet és kulcskompetenciákat erősítő programok, tréningek, képzések, támogató szolgáltatások biztosítása, amelyek erősítik társadalmi integrációjuk esélyét. Azaz: lehetővé teszik, hogy minél előbb álláskeresővé váljanak, és sikerrel kapcsolódhassanak be a hagyományos képzési/foglalkoztatási programokba.

Rendelkezésre álló keretösszeg: 3.060.000.000 forint.

A pályázat keretében elnyerhető támogatás összege legalább 20 millió Ft, de legfeljebb 80 millió Ft lehet. A Közép-magyarországi régió területére a pályázat meghirdetésekor rendelkezésre álló keretösszeg 540.000.000 forint. Az elnyerhető támogatás mértéke minimum 20 millió Ft, maximum 80 millió Ft lehet.

Jelentkezés: 2008. szeptember 15-től 2009. január 12-ig várjuk a pályázatokat a következő címen: Európai Szociális Alap Nemzeti Programirányító Iroda Társadalmi Szolgáltató Kht. (ESZA kht.), 1385 Budapest, Postafiók (csomagküldése esetén raktárbérlés) 818. Figyelem! A pályázati felhívás száma régiótól függően különböző: TÁMOP-5.3.1/08/1 a Közép-magyarországi pályázóknak, illetve TÁMOP-5.3.1/08/2 az ország többi térségéből jelentkezőknek.

www.esf.hu

A közművelődés a nem formális és informális tanulás szolgálatában TÁMOP-3.2.3/08/2

Kiíró: Nemzeti Fejlesztési Ügynökség

Beadási határidő: 2009. január 15.

A pályázat célja: a közoktatási rendszer hatékonyságának a közművelődés eszközeivel történő javítása, ennek keretében a gyermek- és ifjúsági korosztály bevonása a formális oktatást támogató és kiegészítő új tanulási formákba, nem formális, informális tanulási programokba, szolgáltatásokba. A hátrányos helyzetű csoportok bekapcsolása az egész életen át tartó tanulás folyamatába különös

jelentőséggel bír azokon a településeken, ahol a formális, intézményes megoldások nem, vagy csak rossz hatásokkal működnek.

Pályázók köre: Jelen pályázati kiírás keretében az alábbi szervezetek pályázhatnak, önállóan vagy konzorciumban:

- közművelődési intézmények, az 1997. évi CXL törvény szerint, vagy fenntartói;
- a közművelődési feladatellátásra a helyi önkormányzattal közművelődési megállapodást kötő szervezetek - beleértve a roma közösségi házakat – az 1997. évi CXL törvény szerint, vagy ezek fenntartói;

A pályázat keretében az alábbi komponensek megvalósítása támogatható:

A. Az intézményfejlesztés, a szükséges kapacitások megteremtése érdekében a kulturális szakemberek át- és továbbképzése. Ennek keretében támogatható a kulturális szakemberképzés tartalmi megújítása és a megújuló képzés lebonyolítása; továbbá meghatározott továbbképzések lebonyolítása, illetve a képzéseken történő részvétel.

B. Az oktatást kiegészítő, iskolán kívüli programok lebonyolítása, különösen az ifjúsági korosztálynak szóló képesség- és kompetenciafejlesztő, tehetséggondozó és közművelődési programok.

C. A digitális és nyelvi kompetenciák fejlesztése, a digitális írástudás alapkompenciáinak megszerzése.

D. A társadalmi tanulási folyamat elősegítése, amely gyermekkortól kezdve az állampolgári részvétel fejlesztéséhez, a részvételi demokrácia erősítéséhez, a hátrányos helyzetű egyének és csoportok jogérvényesítéséhez, a demokratikus kötelezettségek és jogok tudatosításához, a magyar és az európai társadalom demokratikus működésének stabilizálásához és fejlődéséhez járul hozzá.

E. Megtartó képességet segítő közösségi programok támogatása, a helyi értékek korszerű keretek közötti alkalmazását elősegítő közösségi programok támogatásával:

általános és szakmai célú, informális és nem formális képzési programok lebonyolítása.

További információ: www.nfu.hu

Program a közművelődési intézményrendszer felnőttképzési kapacitásának bővítésére TÁMOP-3.2.3./08/1/KMR

Kiíró: Nemzeti Fejlesztési Ügynökség

Beadási határidő: 2009. január 30.

Alapvető cél: a humánerőforrás fejlesztése elengedhetetlen ahhoz, hogy javuljon a gazdaság versenyképessége, a foglalkoztathatóság javítása, a munkavállalók ismeretei és képességei megfeleljenek a munkaerő-piaci követelményeknek, s ezáltal a munkaerő kínálata lefedje a gazdaság fejlődése által támasztott újabb és újabb igényeket.

Ezt hivatottak elősegíteni – többek között – a közművelődési intézmények által kidolgozott és lebonyolított képzési programok. Kiemelt jelentőségű, hogy a közművelődési intézmények mind szélesebb körében legyenek elérhetőek, hozzáférhetőek a felnőttképzés területén segítő szolgáltatások, különös tekintettel a hátrányos helyzetű társadalmi csoportokra, kistérségekre, és településekre.

A pályázat közvetlen célja, hogy a közművelődési intézmények – az intézményi akkreditáció megszerzését követően – képessé és alkalmassá váljanak a felnőttképzésről szóló 2001. évi CI. törvényben meghatározott felnőttképzést segítő szolgáltatások nyújtására, képzések szervezésére és lebonyolítására, a képzéseket követően a résztvevők munkaerő-piaci és egyéb kompetencia-változásának vizsgálatára. További cél a közművelődési intézmények által biztosított felnőttképzési szolgáltatások körének bővítése, valamint a közművelődési szakemberek képzése, hogy a felnőttoktatásban résztvevő közművelődési szakemberek is rendelkezzenek megfelelő kompetenciákkal.

A teljes kiírás az NFÜ honlapján található: www.nfu.hu

Összeállította: Megyesi Schwartz Éva

Netrekészen, egyre többen

Aktív közösségek – aktív internethasználat

Információk gyorsan, olcsón, hatékonyan?

Távmunka lehetőség, vagy éppen tanulás otthonról?

Kapcsolattartás távol élő szeretteinkkel, rokonainkkal, vagy másik városban, sőt másik országban tevékenykedő munkatársunkkal?

Minden, ami internet és számítógép nélkül ma már nem elérhető!

Szinte nincs ma már az életünknek olyan területe, amelyben ne lehetne segítségünkre az internet, sőt ma már nélkülözhetetlen ahhoz, hogy lépést tartsunk a világgal.

Ezt ismerte fel a NETREKÉSZ program alapítója és támogatója a Gazdasági és Közlekedési Minisztérium (GKM).

A NIOK Alapítvány az országos CISZOK hálózattal közösen pályázott és nyerte el a NETREKÉSZ támogatását. A program keretein belül civil szervezeti munkatársak és ügyfeleik vehetnek részt informatikai témájú rendezvényeken, klubalkalmakon szerte az országban. A program elsődlegesen az idősebb korosztály igényeit tartja szem előtt.

Az Aktív közösségek – aktív internethasználat elnevezésű programban rendezvények, klubfoglalkozások keretében tanulhatnak, gyakorolhatnak és cserélhetnek tapasztalatot az érdeklődők, akik szeretnék IT ismereteiket bővíteni, fejleszteni, vagy éppen csak első lépéseiket teszik a digitális világhálóval való ismerkedésükben. Ehhez jelen pillanatban a Civil Szolgáltató Központok Országos Hálózata által működtetett, a Microsoft Korlátlan Lehetőségek programja által is támogatott megyei Közösségi Technológiai Központok (KTK) adnak helyszínt szerte az országban minden megyében. A programhelyek száma 2009 folyamán új partnerek bevonásával bővül, így egyre több helyszín áll, a fejlődni, tanulni vágyók rendelkezésére.

Az információk naprakészen követhetők a www.ecivil.hu oldalon, sőt az aktív és leendő résztvevők maguk is ajánlhatnak témákat, ötleteket azzal kapcsolatban, hogy miről szeretnének tanulni, vagy miben szeretnének tovább fejlődni. A fenti oldalon nemcsak a rendezvények, klubok témájáról, időpontjáról és helyszínéről is tájékozódhatnak az érdeklődők, de lehetőségük van egymással megosztani tapasztalataikat, véleményüket is.

A klubok és rendezvények 2008 tavasza óta zajlanak, egyre nagyobb népszerűséggel. A sok-sok résztvevő, (fél év alatt több mint ezer) számos örömteli élményt osztott már meg a szervezőkkel. Civil szervezetek itt ismerkedtek meg egymással, majd újdonsült tudásukkal felvértezve közösen pályáztak. Volt olyan egyedül élő nyugdíjas nagymama, aki az itt szerzett új ismereteknek köszönhetően tud ma már levelezni az unokájával, de találkoztunk már olyan könyvelővel is, aki pl. táblázatkezelés ügyében nálunk kapott remek ötleteket és tippeket. A klubokat vezető trénerek mindig hangsúlyozzák: ma már elkerülhetetlen, hogy valamilyen szinten ne értsen valaki a számítógépekhez és az internethez, hiszen annyi mindenhez szükséges az életünkben. Elmondásuk szerint elsősorban az idősebb, nyugdíjas korú látogatók vesznek részt a képzéseken, hiszen nekik igen nagy lehetőség az ingyenes, nyitott alkalmakon való részvétel. De megfordult már nálunk fiatal és középkorú tanulni vágyó is, civilszervezeteknél dolgozó munkatárs, vagy más szektorból jövő érdeklődő.

2009-ben is tovább folytatódik a program, így most sem késő jelentkezni.

Információ:

Nevelők Háza Egyesület – Civil Közösségek Háza

Tel: 72/315-679

Email: nevhas@t-online.hu

Web: www.civilhaz-pecs.hu

Az Ifjúsági Unió Szekszárd, **Civilvezetők Klubja**, a korábbi civilügyintéző képzésünk sikerére alapozva - a Dél-dunántúli civil szektort erősítendő -, a **Nemzeti Civil Alapprogram támogatásával**, 2 napos oktatást indít **Pécsett adomány-szervező** témakörében.

Tréning célja: Segíteni a szervezeteket és annak munkatársait abban, hogy a szervezet érdeklétei, érintettjei (stakeholder) körében tevékenységük minél ismertebb és elismertebb legyen, ezáltal is elősegíteni új típusú források megteremtését.

A tréninget ez alkalommal elsősorban baranya megyei civil szervezetek számára hirdetjük meg!

A tréning időpontja: 2009. január 16-17.

A kiírás és a jelentkezési lap letölthető a www.civilszamado.hu portálról!

Várjuk jelentkezésüket!

Érdeklődni:

Ifjúsági Unió Szekszárd – Civilvezetők Klubja

74/512-073

A Dél-Vidék Kulturális Egyesület 2007. évi közhasznúsági jelentése megtalálható a www.delvidek.extra.hu weblapon.

A Magyarországi Németek Pécs-Baranyai Nemzetiségi Köre 2007. évi közhasznúsági jelentése megtalálható a www.civilhaz-pecs.hu honlapon.

Az Asztmások, Allergiások Baranyai Egyesülete (Pécs, dr. Veress E. u. 6., adószám: 18307759-1-02).

Egyesületünk tagsága ezúton megköszöni mindazoknak, akik 2006. évben személyi jövedelemadójuk 1 %-át egyesületünknek ajánlották fel, összesen 141.510 Ft értékben.

Az összeg lehetővé tette, hogy klubjaink 2008 nyarán - pályázati összeggel kiegészítve - Szülői Klubunk drávai hajózással egybekötött kiránduláson, míg felnőtt klubjaink Barcsan, gyógyfürdő programon vehettek részt.

Közösségi programjainkhoz várjuk és kérjük további felajánlásukat!

Kóczián Erzsébet, egyesületi elnök

A **CIVIL KORZÓ** előfizethető az alábbi megrendelő visszaküldésével (Nevelők Háza Egyesület, 7624 Pécs, Szent István tér 17.) és a díj befizetésével (átutalással a 11731001-20201519 számlaszámra, csekken, vagy személyesen. Igény esetén csekket küldünk. Az előfizetési díj 1250 Ft/év (10 szám).

MEGRENDELŐ

Számlázási cím

Megrendelő neve:

Irányítószám: Település:

Utca, házszám:

Telefon: Fax: Email:

Postázási cím (ha más mint a számlázási cím)

Megrendelő neve:

Irányítószám: Település:

Utca, házszám:

Telefon: Fax: Email:

Dátum: Megrendelő aláírása:

A Nevelők Háza Egyesület szolgáltatásai

7624 Pécs, Szent István tér 17.
Tel./Fax: 72/ 315-679, 215-543
E-mail: nevhaz@t-online.hu, civilhaz@civilhaz-pecs.hu
Web: www.civilhaz-pecs.hu

A Baranya megyei civil szolgáltató központ működtetéséhez kapcsolódó feladatok

- 1) Elősegíti a civil szervezetek és a megyei, települési, valamint kisebbségi önkormányzatok együttműködését, a civil szervezetek közreműködését az önkormányzati döntés-előkészítésben, döntéshozatalban. Pl. rendszeres, intézményes egyeztető párbeszéd-fórumok, kerekasztalok létrehozásának ösztönzése; a közfeladat-kihelyezés gyakorlatának szorgalmazása, elősegítése; helyi önkormányzati civil referensi státuszok kialakításának ösztönzése.
- 2) Folyamatos működésű szakmai tanácsadási rendszer megvalósítása:
 - a. jogi, közhasznúsági,
 - b. pénzügyi, könyvelési, adózási kérdésekben,
 - c. pályázati módszerekre, technikákra vonatkozóan,
 - d. Közösségi Technológia Központ működtetése.
- 3) Képzések megvalósítása, a helyi civil szervezeteket leginkább érintő témákban (pl. szervezeti, menedzselési kérdések, kapcsolatépítési, szponzorszervezési technikák, pályázatkészítési tudnivalók, EU-s témakörök stb.).
- 4) Folyamatos információszolgáltatás biztosítása: adatbázis építése, rendszeres aktualizálása és rendelkezésre bocsátása (együttműködve a többi civil szolgáltató központtal az erre a célra fenntartott intraneten, valamint a civil szolgáltató központ honlapján), különösen a következő területeken:
 - a. a megye civil szervezeti regisztere,
 - b. pályázati lehetőségek, kiírások, úrlapok biztosítása,
 - c. megyei ernyőszervezeti nyilvántartás,
 - d. megyei szakértői, előadói lista.
- 5) Civilszakmai dokumentációtár építése: könyvek, segédanyagok, audiovizuális anyagok gyűjtése, kölcsönzése, valamint az elektronikusan rendelkezésre álló, szabadon terjeszthető anyagok bemutatása a civil szolgáltató központ honlapján.
- 6) Rendszeres kapcsolattartás a civil szervezetek széles körével elektronikus vagy nyomtatott hírlevél kiadása keretében.
- 7) Az információ-szolgáltatás keretében a civil szolgáltató központ tevékenységével összefüggő információk közzététele érdekében internetes honlapot szerkeszt, illetve azt folyamatosan aktualizálja. A honlapon fel kell tüntetni a programmal kapcsolatos leglényegesebb információkat, az igénybe vehető szolgáltatásokat, azok helyét, idejét, módját, ellenértékét, egyéb feltételeit.
- 8) Konkrét tevékenységi együttműködést alakít ki az adott terület egyéb közösségi szolgáltatóival, pl. esélyek háza, regionális ifjúsági szolgáltató irodák, teleházak, kistérségi megbízottak és menedzserek, falugondnokok, európai információs pontok.
- 9) Hálózati funkció: együttműködik a feladatmegvalósításban a megye hasonló vagy részben hasonló célú civil szervezeteivel, más szolgáltató-fejlesztő szervezeteivel, valamint a többi megyei civil szolgáltató központtal.

Wass Albert:

Karácsonyi versek II.

(részlet)

Karácsony készül, emberek!
Szépek és tiszták legyetek!
Súroljátok föl lelketek,
csillogtassátok kedvetek,
legyetek újra gyermekek
hogy emberek lehessetek!